

Latvijas Republikas un Ungārijas divpusējās attiecības

Publicēts: 06.07.2021.

2012. gada 1. janvārī spēkā stājās jaunā Ungārijas konstitūcija, kas paredz līdz šim lietotā oficiālā valsts nosaukuma „Ungārijas Republika” aizstāšanu ar jauno nosaukumu „Ungārija”. Nosaukums „Ungārijas Republika” tiek attiecināts tikai uz Valsts prezidentu.

Latviju un Ungāriju saista regulāra sadarbība dažādās jomās. Aktīvs dialogs izveidojies kultūras, izglītības, pašvaldību sadarbības, aizsardzības un lauksaimniecības jomās. Abas valstis strādā pie ekonomisko attiecību un kontaktu veicināšanas. Latvija un Ungārija sadarbojas arī ES un NATO, kā arī citu starptautisko organizāciju ietvaros, izmantojot arī reģionālos sadarbības formātus, piemēram, Višegradas grupas (V4) un Baltijas valstu un Ziemeļvalstu (NB8) sadarbības iespējas.

[Diplomātisko attiecību vēsture](#)

[Parlamentārā sadarbība](#)

[Sadarbība ekonomikā](#)

[Sadarbība kultūrā un izglītībā](#)

[Sadarbība aizsardzības jomā](#)

[Pašvaldību sadarbība](#)

[Informācijas avoti](#)

DIPLOMĀTISKO ATTIECĪBU VĒSTURE

Ungārija atzina Latvijas Republikas neatkarību 1921. gada 20. jūlijā. Abu valstu diplomātiskās attiecības tika atjaunotas 1991. gada 2. septembrī.

Latvijas vēstniecība Ungārijā tika atklāta 2008. gada 7. jūlijā Latvijas ārlietu ministra Māra Riekstiņa oficiālās vizītes Ungārijā laikā. Latvijas vēstniece Ungārijā kopš 2021. gada 20. janvāra ir Agnese Kalniņa.

Ungārijas vēstniecība Rīgā tika atklāta 2007. gada 22. novembrī Ungārijas premjerministra Ferencs Ģurčāna (Ferenc Gyurcsány) darba vizītes laikā Rīgā. Ungārijas vēstnieks Latvijā kopš 2018. gada 23. janvāra ir Ferencs Gābors Bānai (*Ferenc Gábor Bányai*).

Rīgā ir arī Ungārijas goda konsulāts (konsule Ariana Župika). Latvijai goda konsula Ungārijā nav.

VIZĪŠU APMAIŅA, TIKŠANĀS

Prezidentu līmenī

2017. gada 19. septembrī

2012. gada 10. februāris

Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa tikšanās ar Ungārijas prezidentu Janošu Āderu (*János Áder*) ANO ģenerālās Asamblejas laikā

Valsts prezidenta Andra Bērziņa divpusējā tikšanās ar Ungārijas prezidentu Pālu Šmitu Araiņološanas grupas sanāksmes ietvaros Helsinkos

2007. gada 10. - 11. aprīlis

Ungārijas prezidenta Lāslo Šojoma (*László Sólyom*) darba vizīte Latvijā, dalība astoņu ES dalībvalstu prezidentu neformālās Araiņološanas (*Arraiolos*) grupas debatēs Rīgā

2006. gada 5. - 6. septembris

Ungārijas prezidenta Lāslo Šojoma (*László Sólyom*) valsts vizīte Latvijā

2006. gada 23. oktobris

Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas darba vizīte Ungārijā, dalība 1956.gada Ungārijas revolūcijas 50.gadadienas atceres pasākumos Budapeštā

2003. gada 9. - 10. novembris

Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas oficiālā vizīte Ungārijā

2001. gada 16. - 18. oktobris

Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas valsts vizīte Ungārijā

1997. gada 6. - 7. marts

Ungārijas prezidenta Ārpāda Genca (*Árpád Göncz*) valsts vizīte Latvijā

Parlamentu priekšsēdētāju/priekšsēdētāju vietnieku līmenī

2017. gada 14. – 16. jūnijs

Saeimas priekšsēdētājas Ināras Mūrnieces vizīte Ungārijā.

2012. gada 25. - 26. novembris

Ungārijas Nacionālās Asamblejas priekšsēdētāja Lāslo Kevēra (*László Kövér*) oficiālā vizīte Latvijā

2009. gada 4. - 6. maijs

Saeimas priekšsēdētāja Gundara Daudzes oficiālā vizīte Ungārijā

2003. gada 5. - 8. jūnijs

Ungārijas Nacionālās Asamblejas priekšsēdētājas Katalinas Sili (*Katalin Szili*) oficiālā vizīte Latvijā

1999. gada 17. - 18. maijs
Saeimas priekšsēdētāja Jāņa Straumes oficiālā vizīte Ungārijā
1995. gada 24. - 27. aprīlis
Ungārijas Nacionālās Asamblejas priekšsēdētāja vietnieka Lāslo Šolomona (<i>László Solomon</i>) oficiālā vizīte Latvijā
Premjerministru līmenī
2010. gada 10. decembris
Ungārijas premjerministra Viktora Orbāna (<i>Viktor Orbán</i>) darba vizīte Latvijā
2009. gada 26. - 27. jūnijs
Ministru prezidenta Valda Dombrovska darba vizīte Ungārijā, dalība oficiālajos pasākumos par godu Dzelzs priekškara krišanas 20. gadadienai (vizītes ietvaros notika Ministru prezidenta divpusēja tikšanās ar Ungārijas premjerministru Gordonu Bajnai (<i>Gordon Bajnai</i>))
2007. gada 22. novembris
Ungārijas premjerministra Ferenca Ģurčāna (<i>Ferenc Gyurcsány</i>) darba vizīte Latvijā
1999. gada 9. - 11. jūnijs
Ministru prezidenta Viļa Krištopana oficiālā vizīte Ungārijā
Ārlietu ministru līmenī
2021. gada 5. martā
Ungārijas ārlietu un tirdzniecības lietu ministra Pētera Sijjārto darba vizīte Latvijā
2020. gada 10. janvārī
Ungārijas ārlietu un tirdzniecības lietu ministra Pētera Sijjārto darba vizīte Latvijā
2017. gada 29. jūnijā
Ungārijas ārlietu un tirdzniecības lietu ministra Pētera Sijjārto darba vizīte Latvijā
2016. gada 18. – 19. decembrī
Ārlietu ministra Edgara Rinkēviča oficiālā vizīte Ungārijā.
2010. gada 14. janvāris
Ungārijas ārlietu ministra Pētera Balāža (<i>Péter Balázs</i>) oficiālā vizīte Latvijā

2008. gada 7. jūlijs
Ārlietu ministra Māra Riekstiņa oficiālā vizīte Ungārijā
2001. gada 2. - 3. maijs
Ungārijas ārlietu ministra Jānoša Martoņi (<i>János Martonyi</i>) oficiālā vizīte Latvijā
1995. gada 9. oktobris
Ungārijas ārlietu ministra Lāslo Kovāča (<i>László Kovács</i>) darba vizīte Latvijā EDSO prezidentūras ietvaros
1992. gada 7. augusts
Ungārijas ārlietu ministra Gēzas Jesenski (<i>Géza Jeszenszky</i>) oficiālā vizīte Latvijā
1991. gada 2. septembris
Ārlietu ministra Jāņa Jurkāna oficiālā vizīte Ungārijā

PARLAMENTĀRĀ SADARBĪBA

13. Saeimā kopš 14.02.2019. darbojas Latvijas-Ungārijas sadarbības grupa 18 deputātu sastāvā. Grupas vadītājs – Igors Pimenovs (Saskaņa), vadītāja vietnieks – Jānis Iesalnieks (NA). Notiek sadarbība starp Latvijas Saeimas un Ungārijas Nacionālās Asamblejas atsevišķajām komisijām.

SADARBĪBA EKONOMIKĀ

Latvijai kļūstot par Eiropas Savienības (ES) dalībvalsti 2004. gada 1. maijā, Latvijas un Ungārijas ekonomiskās un tirdzniecības attiecības regulē ES iekšējā likumdošana un kopējā tirgus principi.

Divpusējā līgumtiesiskā bāze

1992. gada 8. jūlijā tika parakstīts „Līgums par draudzīgu attiecību un sadarbības pamatiem starp Latvijas Republiku un Ungārijas Republiku (spēkā kopš 1994. gada 19. aprīļa), kas paredz sadarbības veicināšanu dažādās jomās, t.sk. ekonomikā.

Latvijas Republikas un Ungārijas Republikas konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem (spēkā no 2004. gada 22. decembra).

Latvijas Republikas un Ungārijas Republikas līgums par ieguldījumu veicināšanu un savstarpēju aizsardzību (spēkā no 2000. gada 25. augusta).

2008. gada 7. jūlijā tika parakstīts „Saprašanās memorands starp Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru un Ungārijas Investīciju un tirdzniecības attīstības aģentūru”, tādējādi radot praktisku bāzi valstu uzņēmējdarbības veicināšanas institūciju sadarbībai.

Ir noslēgts saprašanās memorands starp Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru un Ungārijas investīciju un tirdzniecības attīstības aģentūru (spēkā no 2008. gada 7. jūlija). Memorands tika noslēgts Latvijas ārlietu ministra M. Riekstiņa oficiālās vizītes laikā Budapeštā.

Ekonomiskās sadarbības veicināšanas pasākumi.

2018. gada 27. martā notika Latvijas un Ungārijas biznesa forums, kurā piedalījās vairāk nekā 20 Latvijas uzņēmumu no

farmācijas, IT, tūrisma, tekstilrūpniecības, pārtikas rūpniecības, veselības veicināšanas, kosmētikas, izglītības un banku sektora. Biznesa forumā no Ungārijas piedalījās uzņēmēji (kopumā 8) galvenokārt no pārtikas rūpniecības, elektronikas, mašīnrūpniecības, medicīnas, plastmasa ražošanas, tūrisma un zaļās enerģijas nozarēm.

2016. gada 16. martā Budapeštā notika Baltijas valstu–Ungārijas biznesa forums. Pasākumu organizēja Ungārijas Ārējās tirdzniecības un ārlietu ministrija, sadarbībā ar tās pakļautībā esošajam aģentūrām: Ungārijas Nacionālo Tirdzniecības Namu un Ungārijas Investīciju Aģentūru, no Latvijas puses – Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra.

2018. gadā Latvijas preču eksporta apjoms uz Ungāriju veidoja EUR 65.6 milj. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, eksportēto preču apjoms pieauga par 34%. Tajā pašā laikā, preču imports no Ungārijas sastādīja EUR 160.2 milj., pieaugot par 1%, salīdzinot ar gadu iepriekš.

2018. gadā Latvijas pakalpojumi uz Ungāriju tika eksportēti EUR 15 milj. apmērā, kas bija par 7% vairāk nekā 2017.gadā. Savukārt, pakalpojumu imports sasniedza EUR 28 milj. Saskaņā ar Latvijas Bankas informāciju, šī gada pirmajā pusgadā ir palielinājies gan pakalpojumu eksporta apjoms (+50%), gan imports (+7%). Pakalpojumos intensīvākā sadarbība ar Ungāriju notiek transporta un tele-, dator-, IT jomās.

Latvijai ir izteikti negatīva tirdzniecības bilance ar Ungāriju, t.i. imports pārsniedz eksportu.

Saskaņā ar CSP operatīvajiem datiem uz 10/09/2019, 2019.g. 1.pusgadā Ungārija ierindojās 25.-ajā vietā starp visām tām valstīm, uz kurām tika eksportētas Latvijas preces, un 20.-ajā pozīcijā attiecīgi preču importā.

Saskaņā ar provizoriskiem 2019. gada CSP datiem, 2019. gada pirmajos 9 mēnešos Latvijas kopējais preču eksports uz Ungāriju veidoja EUR 45.8 milj., samazinoties par -2%, salīdzinot ar 2018. gada pirmajiem 9 mēnešiem. Starp lielākajiem Latvijas eksportētājiem šogad var minēt (MIKROTIK – Interneta rūteri), medikamentu ražotāji un tirgotāji kā 'OLAINFARM' AS, 'RECIPE PLUS' AS, 'TAMRO' SIA, 'BALTAACON' SIA, 'GRINDEKS' AS, u.c., koka paneļu ražotāji kā 'LATVĀNI' SIA, kūdras produkti - 'PINDSTRUP LATVIA' SIA, 'COMPAQPEAT' SIA, gaismekļi - 'VIZULO SOLUTIONS' SIA, u.c.

SADARBĪBA KULTŪRĀ UN IZGLĪTĪBĀ

2019. gada 2. augustā Latvijas un Ungārijas Kultūras ministrijas parakstīja Sadarbības kultūrā programmu.

Divpusējo sadarbību ar Ungāriju regulē 1997. gada 6. martā parakstītais Latvijas Republikas valdības un Ungārijas Republikas valdības līgums par sadarbību kultūrā, zinātnē un izglītībā.

Sadarbība Izglītības un zinātnes ministrijas pārziņā esošajās jomās norisinās lielākoties Eiropas Savienības, Eiropas Padomes, UNESCO un citu starptautisko organizāciju programmu un projektu ietvaros.

Latvijas Literatūras centrs sadarbojas ar Ungārijas tulkojumu atbalsta fondu *Literature Across Frontiers* un Eiropas literāro tulkojumu atbalsta organizāciju neformālajā tīklā.

Starptautiskajā Rakstnieku un tulkotāju mājā Ventspilī ir viesojies ungāru rakstnieks *Mehes Karoly Gyula*.

2015. gadā tulkojumā latviešu valodā iznāca pazīstamās ungāru rakstnieces Magdas Sabo grāmata «Cūku bēres».

Kultūras pasākumi

Ungārijā

2019. gada 14. oktobrī trīs Baltijas valstu vēstniecības demonstrēja Baltijas ceļa 30.gadadienai veltītas dokumentālās filmas, no Latvijas puses tika demonstrēta raidījuma "Atslēgas" sērija, kas bija veltīta Baltijas ceļam.

2019. gada 4. - 13. oktobrī Budapešta dizaina nedēļas ietvaros Baltijas valstis piedalījās goda viesu statusā. Latviju pārstāvēja

dizainers A.Analts, dizaina studija H2E, platforma Latvian Literature.

2019. gada 20. septembrī - 17. oktobrim Budapeštā Lorānda Etvoša Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātē bija skatāma izstāde "Latvijas gadsimts" un lībiešiem veltīta gleznu izstāde "Rāndali".

2019. gada 18. - 19. septembrī Budapeštā ar Latvijas vēstniecības atbalstu notika dzejas festivāls Baltic Poetry, Latviju pārstāvēja dzejnieki Inga Gaile, Sergejs Timofejevs un Krišjānis Zelģis.

2018. gada 27. maijā Latvijas vēstniecība Ungārijā ar nacionālo stendu piedalījās Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai veltītā ikgadējā pasākumā Budapeštas Pilsētas parkā.

No 2018. gada 19. - 22. aprīlim Budapeštā norisinājās 25. Starptautiskais Grāmatu festivāls, kurā no Latvijas piedalās populārā rakstniece Nora Ikstena un rakstnieks Jānis Joņevs. Festivāla laikā tika prezentētas abu rakstnieku ungāru valodā pārtulkotās un izdotās grāmatas – N. Ikstenas romāns "Mātes piens" (Anyatej) un J. Joņeva grāmata "Jelgava 94" (Metal).

2018. gada 26. aprīlī Etveša Lorānda Universitātē (Eötvös Loránd Univerzitet) Budapeštā LU Akadēmiskās bibliotēkas direktore Venta Kocere uzstājās ar lekciju "Latvijas un Ungārijas sadarbība kultūrvēsturiskajā jomā".

2018. gada 8. martā Budapeštā, MOM Kultūras centrā norisinājās ungāru kamerorķestra Anima Musica koncerts ukraiņu diriģenta Maksima Rusanova (Maxim Rysanov) vadībā. Koncerta programmā ar Latvijas vēstniecības Ungārijā atbalstu tika atskaņota Pētera Vaska Stīgu simfonija "Balsis".

No 2017. gada 16. – 19. novembrim Budapeštā Latvijas valsts Simtgades Publiskās diplomātijas programmas ietvaros notika Rīgas poētiskā dokumentālā kino skolas filmu demonstrācija. Sadarbībā ar Rīgas kino muzeju tika izrādītas 9 filmas 14. Starptautiskā dokumentālo kino filmu festivāla *VERZIO* ietvaros.

2017. gada 28. maijā Latvijas vēstniecība Ungārijā ar nacionālo stendu piedalījās Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai veltītā pasākumā Budapeštas Pilsētas parkā.

No 2017. gada 31. marta līdz 7. maijam Budapeštas Pavasara festivāla ietvaros organizētajā Starptautiskajā dizaina priekšmetu izstādē *Design Without Borders* piedalījās dizaineri – Laima Kaugure (*Studio Natura*), Artūrs Analts un Rūdolfs Strēlis (*Variant Studio*), kā arī Raimonds Čirulis (*Maffam Freeform*), kurš starptautiskas žūrijas vērtējumā par saviem darbiem saņēma vienu no galvenajām godalgām.

Latvijā

2019. gada 2. augustā Latvijas un Ungārijas Kultūras ministrijas parakstīja Sadarbības kultūrā programmu.

2018. gada 4. jūlijā Vecajos ebreju kapos Rīgā tika atklāts piemineklis, kas veltīts 1944. gadā, nacistu okupācijas laikā Latvijā nogalināto un bojā gājušo Ungārijas ebreju sieviešu piemiņai. Pieminekli Rīgas pilsētai dāvināja Ungārijas valdība Latvijas valsts simtgades gadā. Pieminekļa atklāšanas laikā uzrunas teica Ungārijas Cilvēkresursu ministrijas valsts sekretārs Čaba Latorcai (Csaba Latorcai), Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs, vēsturnieks Dr. Mārgers Vestermanis un Rīgas Domes deputāts Andris Bērziņš.

2018. gada 26. februārī Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā notika ungāru pianista Balāža Filei (*Balázs Füle*) koncerts.

No 2018. gada 30. janvāra līdz 28. februārim Rīgas Centrālajā bibliotēkā bija apskatāma ungāru rakstnieces Magdas Sabo dzīvei un darba gaitām veltīta izstāde. Ungārijas Ārlietu un tirdzniecības ministrija par godu Latvijas simtgadei bibliotēkai dāvināja 41 ungāru literatūras tulkojumu angļu valodā, kā arī CD un DVD.

Izstādes atklāšanas laikā 30. janvārī tika prezentēts arī Magdas Sabo darba "Mirkļis" tulkojums latviešu valodā (tulkojāja Elga Sakse, izdevniecība "Jumava", 2017.)

No 2017. gada 10. – 27. maijam ungāru mākslinieka Pētera Pukluša darbi bija skatāmi starptautiskā festivāla "Rīgas Fotomēnesis 2017" izstādē "Fakti un precizējumi".

2017. gada 21. martā Ungārijas vēstniecība Latvijas Kara muzejā organizēja Gulaga atceres gadam veltītu konferenci un izstādi.

No 2016. gada 8. oktobra līdz 2017. gada 8. janvārim Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) bija apskatāma ungāru kolekcionāres Mariannas Karlocai (*Mariann Karlócai*) seno rotālietu izstāde. Pasākums noritēja LNB Bērnu literatūras centra programmas "Ģimeņu sestdiena" ietvaros un bija šī gada Ungārijas dienu Latvijā daļa. Šī rotālietu ekspozīcija bija īpaši veidota LNB, un ārpus Ungārijas tika rādīta pirmo reizi.

2016. gada 4. oktobrī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notika Ungārijas 1956. gada revolūcijai un brīvības cīņām veltīta konference, Muzeja „Terora nams” izstādes “Par brīvību un neatkarību” un ungāru mākslinieka Jānoša Briknera (*János Brückner*) “*Likeprint*” instalācijas atklāšana. Vakarā tika demonstrēta ungāru mākslas filma „Brīvība un mīlestība”.

Ungārijas dienas

Tradicionāli ik gadu rudenī Ungārijas vēstniecība Latvijā organizē “Ungārijas dienas”. Rīgā, kā arī citās Latvijas pilsētās notiek dažādi kultūras pasākumi: izstādes, koncerti, Višegradas valstu filmu dienas.

Višegradas filmu dienas

No 2017. g. 21. novembra līdz 26. novembrim kinoteātrī "K.Suns" norisinājās kārtējās Višegradas grupas filmu dienas. Festivālu atklāja ungāru filma "Smukulīte", kas ir groteska muzikāla komēdija par dzīvi Ungārijā sociālisma apstākļos. Festivālā bija skatāma arī animācijas filma bērniem “Zaķis ar rūtainām ausīm”.

Latviešu valodas apguve Ungārijā

Kopš 1991. gada Etveša Loranda universitātē (Eötvös Loránd Univerziteta) Budapeštā tiek mācīta latviešu valoda. No Latvijas tiek sūtīti metodiskie materiāli un grāmatas.

Ungāru valodas apguve Latvijā

Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes Somugru studiju bakalaura studiju programmas ietvaros ir iespējams izvēlēties ungāru valodas kursu.

SADARBĪBA AIZSARDZĪBAS JOMĀ

Aizsardzības ministra oficiālās vizītes Ungārijā laikā 1999. gada 8. jūnijā tika parakstīts Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Ungārijas Republikas Aizsardzības ministrijas līgums par divpusējiem kontaktiem un sadarbību militārajā jomā. 2014. gada 28. augustā aizsardzības ministra oficiālās vizītes laikā Budapeštā tika parakstīts Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Ungārijas Republikas Aizsardzības ministrijas saprašanās memorands aizsardzības jomā.

Militārajai sadarbībai Ungārija ir nozīmējusi Varšavā rezidējošu Aizsardzības atašeju pulkvežleitnantu *József Szabó*, bet Latvijas Aizsardzības atašejs Ungārijā pl. Valērijs Kovgers rezidē Rīgā.

2015. gada otrajā pusē Ungārijas gaisa spēki ar 4 iznīcinātājiem GRIPPEN piedalījās Gaisa telpas patrulēšanas misijā Baltijas valstīs no Šauļu lidlauka Lietuvā.

PAŠVALDĪBU SADARBĪBA

Aizkraukles novada pašvaldības sadraudzības pašvaldība ir Kiškunhalaša. Rēzeknes novada pašvaldība sadarbojas ar Ungārijas pieaugušo izglītības centru. Savukārt Gulbene ir parakstījusi sadraudzības līgumu ar Balmazūjvārošu. Pļaviņu novads ir parakstījis sadarbības līgumu ar Šzankas pašvaldību. Sadraudzības līgums ir noslēgts arī starp Strenču novadu un Rimoc pilsētu, kā arī starp Hollohāzas pilsētu un Auces novadu. 2018. gada 27. jūlijā Szodliget pilsētā tika parakstīts sadarbības līgums starp Szodliget novadu un Rūjienas novadu.

INFORMĀCIJAS AVOTI

[Līgumtiesiskā bāze](#)

Saites internetā

Ungārijas prezidenta mājas lapa: <http://www.keh.hu>

Ungārijas Nacionālās Asamblejas mājas lapa: <http://www.parlament.hu>

Ungārijas valdības mājas lapa: <http://www.kormany.hu/en>

Ungārijas Ārlietu ministrijas mājas lapa: <http://www.kormany.hu/en/ministry-of-foreign-affairs-and-trade>

<https://www.mfa.gov.lv/lv/latvijas-republikas-un-ungarijas-divpusejas-attiecibas>